

A NEMZETI MÉDIA- ÉS HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG MÉDIATANÁCSÁNAK

904/2017. (VII. 25.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) **Személyes adat** (**Személyes adat** a továbbiakban: **Kérelmező**) részéről 2017. június 12-én érkezett, a TV2 Média Csoport Zrt. (1145 Budapest, Róna u. 174., a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) TV2 elnevezésű csatornáján 2017. június 4-én 17:59:57 órától sugárzott „Tények” című műsorszámmal kapcsolatos kérelme alapján 2017. június 13-án indult hatósági eljárásban megállapította, hogy a Médiaszolgáltató a TV2 elnevezésű csatornáján 2017. június 4-én 17:59:57 órától sugárzott „Tények” című műsorszámban szerepelt „Ma van a nemzeti összetartozás napja” című összeállítás vonatkozásában megsértette a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét.

A Médiatanács ezért a Médiaszolgáltatót

kötelezi,

hogy a jelen határozat közlésétől számított 5 napon belül a TV2 csatornán a törvénysértő híradással azonos időpontban sugárzott hírműsorszámban értékelő magyarázat nélkül tegye közzé a Médiatanács e döntését

vagy

a következő közleményt:

„A TV2 Média Csoport Zrt. médiaszolgáltató 2017. június 4-én megsértette a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény 13. §-ában előírt kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, amikor a TV2 csatornán 17:59:57 órától sugárzott „Tények” című műsorszámban közzétett „Ma van a nemzeti összetartozás napja” című összeállítás vonatkozásában nem számolt be a Jobbik Magyarországért Mozgalom álláspontjáról.”

vagy

a határozat közlésétől számított 15 napon belül a TV2 csatornán a törvénysértő híradással azonos időpontban sugárzott „Tények” című műsorszámban adjon lehetőséget a Kérelmezőnek az általa kifogásolt, hiányzó álláspontja megjelenítésére.

E határozat ellen közigazgatási úton fellebbezésnek nincs helye, a közléssel jogerős és végrehajtható. A határozat felülvizsgálatát jogszabálysértésre hivatkozással a közléstől számított 15 napon belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságtól (a továbbiakban: bíróság) lehet kérni a Médiatanácshoz benyújtandó keresetlevéllel. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresettel támadott hatósági határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A bíróság a pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérhet. A keresetet a bíróság 60 napon belül bírálja el.

Indokolás

A Kérelmező a Médiatanácshoz 2017. június 12-én érkezett, MN/18041-1/2017. ügyiratszámú beadványában (a továbbiakban: **kérelem**) a Médiaszolgáltató TV2 adóján 2017. június 4-én 17:59:57 órai kezdettel sugárzott *Tények* című műsorszám „*Ma van a nemzeti összetartozás napja*” címet viselő összeállítását kifogásolta.

A Kérelmező szerint a Médiaszolgáltató megsértette a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (**Mttv.**) 12. § (2) bekezdésében, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (**Smtv.**) 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség követelményeit, mivel a kifogásolt híradásban nem számolt be a Jobbik Magyarországért Mozgalom nemzeti összetartozás napja alkalmából az MTI-n megjelentetett közleményéről.

A Kérelmező beadványához mellékelte a *Tények* című műsor szerkesztőségének címzett, a Médiaszolgáltató közönségszolgálatára részére 2017. június 7-én 11:52 órakor elektronikus úton küldött kifogását, valamint a közönségszolgálat által 2017. június 7-én 12:42 órakor elektronikus úton küldött automatikus válaszüzenetet, amely igazolja a kifogás megérkezését.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés előírja, hogy Smtv. 13. §-ában és az Mttv. 12. § (2) bekezdésében meghatározott kiegyensúlyozottsági kötelezettség megsértése esetén a kérelem elbírálására a JBE médiaszolgáltatók és a közszolgálati médiaszolgáltatók médiaszolgáltatásai tekintetében a Médiatanács, más médiaszolgáltatások vonatkozásában a Hivatal rendelkezik hatáskörrel.

A fenti rendelkezést alapul véve jelen kiegyensúlyozottsági ügyben a kérelem elbírálása az Mttv. 181. § (1) bekezdése és a 182. § u) pontja értelmében a Médiatanács hatósági hatáskörébe tartozik, tekintettel arra, hogy a Médiaszolgáltató JBE médiaszolgáltató.

Az Mttv. 166. §-a értelmében a Médiatanács a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértésével kapcsolatos eljárásban az Mttv. 181. §-ában meghatározott eltérésekkel az Mttv. általános eljárási szabályait (Mttv. 144-165. §) és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) rendelkezéseit alkalmazza. Az Mttv. 144. §-a értelmében a Médiatanács hatósági eljárásaiban az Mttv.-ben foglalt eltérésekkel a Ket. rendelkezései szerint jár el.

A kiegyensúlyozottsági kérelem alapján, az Mttv. 181. § (1) bekezdése szerint 2017. június 13-án hatósági eljárás indult és a Médiatanács a 2017. június 13-án kelt, dr. Auer János koordinátor tag, a Médiatanács tagja által aláírt MN/18041-2/2017. ügyiratszámú végzésével függő hatályú döntést hozott a Ket. 71/A. § (1)-(2) és (4) bekezdése alapján.

A Médiatanács a hatáskör megvizsgálását követően a kérelem érdemi elbírálásának további feltételeit, azaz az eljárási szabályok teljesülését ellenőrizte.

Az Mttv. 181. § (1) bekezdése értelmében az Smtv. 13. §-ának, vagyis a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése esetén benyújtott panasz kérelemnek, a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató kérelmezőnek minősül. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megsértése esetén tehát a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője, illetve bármely néző vagy hallgató hatósági eljárást kezdeményezhet, tehát bárkinek – a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően benyújtott – kérelme, így jelen esetben a Kérelmező is, érdemben elbírálendő.

Az Mttv. 181. § (2) bekezdése szerint:

„Az (1) bekezdésben meghatározott hatósági eljárás kezdeményezését megelőzően a kérelmező köteles kifogásával a médiaszolgáltatóhoz fordulni. A kérelmező az általa kifogásolt tájékoztatás közzétételétől, ismétlés esetén az utolsó ismétléstől számított hetvenkét órán belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól azon álláspont – megfelelő, a kifogásolt tájékoztatás közzétételéhez hasonló körülmények közötti – közzétételét, amelynek közzététele a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges. Nem élhet a kifogásolás jogával a kérelmező, ha az ismertetésre nem került álláspont kifejtésére ezen álláspont valamely képviselője már lehetőséget kapott, vagy ha e lehetőséget a kérelmező kapta, de azzal nem élt.”

Az Mttv 181. § (3) bekezdése szerint:

„A médiaszolgáltató a kifogás elfogadásáról vagy elutasításáról annak kézhezvételétől számított negyvennyolc órán belül dönt. A döntésről a kérelmezőt haladéktalanul írásban értesíteni kell. A kérelmező a döntés közlésétől számított negyvennyolc órán belül - a döntés közlésének elmaradása esetén a kifogásolt vagy sérelmezett tájékoztatás közzétételétől számított tíz napon belül - a kifogásolt műsorszám és az érintett médiaszolgáltató pontos megnevezésével hatósági eljárást kezdeményezhet a Hatóságnál.”

A Médiatanács a kérelem mellékleteit megvizsgálva megállapította, hogy a Kérelmező a Médiaszolgáltató közönségszolgálatára elektronikus levélcímére 2017. június 7-én 11:52 órakor küldte meg a *Tények* című műsorszámmal kapcsolatos kifogását, amelynek megérkezését a Közönségszolgálat 2017. június 7-én 12:42 órakor elektronikus úton küldött automatikus válaszüzenete igazolta. Erre tekintettel megállapítható, hogy a Kérelmező határidőben fordult a Médiaszolgáltatóhoz. Ezt követően a Kérelmező 2017. június 12-én, fax útján kérelemmel fordult a Médiatanácshoz. Az előadottak alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a Kérelmező mind a kifogásolásra nyitva álló 72 órás, mind pedig a kérelem előterjesztésére jelen esetben irányadó 10 napos határidőt betartotta.

A Médiatanács az eljárás tárgyát képező kérelem vonatkozásában megállapította, hogy az a hivatkozott eljárási szabályoknak megfelel, így érdemben elbírálható.

A Médiatanács a 2017. június 13-án kelt, dr. Auer János koordinátor tag, a Médiatanács tagja által aláírt MN/18041-3/2017. ügyiratszámú végzésével a Ket. 29. § (3) bekezdésének b) pontja szerint tájékoztatta a Médiaszolgáltatót a kérelem beérkezéséről és az eljárás megindulásáról, továbbá kötelezte, hogy a végzés közlésétől számított 8 napon belül terjessze elő – a végzés mellékleteként másolatban csatolt irattal, azaz a Kérelmező kiegyensúlyozottsági kérelmével kapcsolatos – álláspontját tartalmazó nyilatkozatát, illetve, hogy küldje meg a kifogásolt műsorrész felvételét és szó szerinti szöveges leírását.

A Médiaszolgáltató 2017. június 27-én érkezett beadványában kérelmezte a nyilatkozattételre, adatszolgáltatásra, illetve a kifogásolt műsorszegmenst tartalmazó felvétel és szó szerinti szöveges leírás megküldésére megállapított határidő meghosszabbítását, tekintettel arra, hogy a riport szövegének szó szerinti leírása több időt vesz igénybe.

A Médiatanács a kérelemre 2017. július 12. napjáig meghosszabbította a szóban forgó határidőt MN/18041-5/2017. ügyiratszámú végzésével.

A Médiaszolgáltató nyilatkozata, valamint a kifogásolt műsorrészt tartalmazó felvétel és a szó szerinti szöveges leírás 2017. július 6-án érkezett meg a Hatósághoz. Nyilatkozatában a tényállás rövid ismertetését követően kifejtette, hogy álláspontja szerint a 2017. június 4-i *Tények* című műsorszám és annak kifogásolt hírblokkja mindenben megfelelt a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét meghatározó jogszabályi előírásoknak: a témát sokoldalúan, tényszerűen, időszerűen, tárgyilagosan és kiegyensúlyozottan mutatta be.

Megítélése szerint a kérelem/kifogás nem a tárgybeli hírblokkban elhangzott érdemi információkhoz kapcsolódó álláspontot fogalmazott meg, mivel a kifogásolt hírblokk a Nemzeti Összetartozás Napjáról, és ennek apropóján a kettős állampolgárságról szóló törvény megszavazásáról számolt be. A Kérelmező által hiányolt álláspontot tartalmazó közlemény azonban a hírblokk témájához kapcsolódó érdemi és releváns információt nem közölt, hanem a trianoni megemlékezésekkel kapcsolatos eseményeket idézett fel.

Tekintettel arra, hogy a hiányolt álláspont a hírblokk témáját tekintve nem volt releváns, illetve – be nem mutatott – álláspontot nem fogalmazott meg, a kifogást alaptalannak tekintette, és kérte a kérelem elutasítását, illetve az eljárás megszüntetését.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok alapján az alábbi tényállást tárta fel, és azt az alábbiak szerint értékelte.

1. A Kérelmező álláspontja

A Kérelmező szerint a 2017. június 4-én 17:59:57 órai kezdettel sugárzott *Tények* című műsorszámában 18:33:46-18:35:54 óra között közzétett, „*Ma van a nemzeti összetartozás napja*” című hírblokkban megsértette a kiegyensúlyozott tájékoztatás törvényi követelményét, mivel nem került megjelenítésre a Jobbik Magyarországért Mozgalom álláspontja, amelyet 2017. június 4-én 13:03 órakor hozott nyilvánosságra az MTI-n keresztül.

2. A Kérelmező által közreadni kért közlemény:

A Kérelmező a Médiaszolgáltatónak küldött kifogásában a következő közlemény közreadását kérte:

„Történelem-magyarság-pártok-Jobbik

Nemzeti összetartozás napja – Jobbik: a kormánypártok szégyelljék magukat!

Budapest, 2017. június 4., vasárnap (MTI) – A kormánypártok Trianonnal kapcsolatos lépéseit nevezi szégyellnivalónak a Jobbik frakciója Hollik István (KDNP) vasárnapi kijelentéseire reagálva.

A kereszténydemokraták országgyűlési képviselője sajtótájékoztatóján azt mondta, a magyarság szégyenfalán van a helyük mindazoknak, akik 2010-ben nem szavazták meg a kettős állampolgárságról szóló törvényt, és itt Vona Gábort, a Jobbik elnökét is megnevezte.

A Jobbik frakciója sajtóközleményében azt írta: nem tudják elfelejteni, hogy a Soros-ösztöndíjas Orbán Viktor és pártja 1990-ben még látványosan kivonult a Parlament ülésterméből, amikor Trianonra kellett volna emlékezni. Ezt a gyalázatot a Fidesz és a KDNP a héten megismételte, amikor elutasították, hogy 2020 Trianon emlékévé legyen, húzták alá.

A közleményben megjegyzik: Vona Gábor volt az egyetlen kormányfőjelölt, aki elzarándokolt a magyar összetartozás legnemesebb eseményére, a csíksomlyói búcsúba, miközben Orbán Viktor a cardiffi BL-döntő díszpáholyát választotta.”

3. Az eljárás tárgyát képező tájékoztatásban elhangzottak ismertetése

A Médiaszolgáltató TV2 adóján 2017. június 4-én 17:59:59 órai kezdettel sugárzott *Tények* című műsorszámban 18:33:46-18:35:54 óra között közzétett hírblokkban a következők voltak láthatóak, hallhatóak:

Hírolvasó: *„A magyarság szégyenfalán van a helye Gyurcsánynak, Botkának és Vonának, mert nem szavazták meg a kettős állampolgárságról szóló törvényt. Erről Hollik István, a KDNP országgyűlési képviselője beszélt. A Nemzeti Összetartozás Napjának meghirdetése és a kettős állampolgárságról szóló törvény a 2010-ben megalakult új Országgyűlés legfontosabb döntése volt, ezt pedig Kósa Lajos, a Fidesz frakcióvezetője írta közleményében.”*

Narrátor: *„Katonai tiszteletadás mellett felvonták a nemzeti lobogót a Parlament előtt a nemzeti összetartozás napja alkalmából. Az eseményen részt vett Áder János köztársasági elnök, Simicskó István honvédelmi miniszter és Benkő Tibor vezérkari főnök is. 1920. június 4-én írták alá a versailles-i Trianon-palotában a Magyarországot szétszabdáló, az első világháborút lezáró békeszerződést. A döntés után több millió magyar került az új országhatárokon túlra. Kósa Lajos, a Fidesz frakcióvezetője közleményében azt írta: az ünnep meghirdetése és a kettős állampolgárságról szóló törvény a 2010-ben megalakult új Országgyűlés legfontosabb döntése volt. A Fidesz-KDNP szövetség ezzel tanúságot tett a magyar nemzet határokon átívelő összetartozása és a külhoni magyarság iránti felelősségvállalás mellett. Számunkra a nemzet: a magyarok összessége határainkon innen és túl. A KDNP országgyűlési képviselője pedig azt mondta: a magyarság szégyenfalán van a helyük mindazoknak, akik 2010-ben nem álltak ki a magyar nemzet határokon átívelő egysége mellett.”*

Hollik István (országgyűlési képviselő, KDNP): *„Gyurcsány Ferenc, ott van Botka László és ott van Vona Gábor. Ők azok a pártvezetők, miniszterelnök-jelöltek, akik ott voltak 2010-ben a Parlamentben, mégsem támogatták, nem támogatták, és nem szavazták meg a kettős állampolgárságról szóló törvényt. És hát azóta az ellenzék újra és újra bizonyította, hogy nem lehet rájuk számítani, ha nemzeti ügyekről van szó.”*

Narrátor: *„A képviselő szerint az ellenzék már odáig is elment, hogy baloldali és újabban már jobbikos politikusok is gyalázták a külhoni magyarságot.”*

4. A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkotmányos értelmezése és szabályozása

Az Alaptörvény IX. cikk (2) bekezdése szerint *„Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit”*.

Az Alaptörvényben foglalt, a sajtó sokszínűségére vonatkozó kötelezettség részben a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményén keresztül valósul meg. A kötelezettség tartalmát az Smtv. 13. §-a és az Mttv. 12. § (1)-(2) bekezdése együttesen határozzák meg.

Az Smtv. 13. §-a szerint:

„A tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatók kötelesek a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről az általuk közzétett tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban kiegyensúlyozottan tájékoztatni. E kötelezettség részletes szabályait törvény az arányosság és a demokratikus közvélemény biztosítása követelményeinek megfelelően állapítja meg.”

Az Mttv. 12. § (1) és (2) bekezdései szerint:

„A médiaszolgáltatók tájékoztatási tevékenységének meg kell felelnie az Smtv. 13. § szerinti kötelezettségnek. A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsorszámok jellegétől függően – az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.”

Az Smtv. tehát a kiegyensúlyozottság követelményét a tájékoztatási tevékenységet végző lineáris médiaszolgáltatók által közzétett tájékoztató, híreket szolgáltató műsorszámokkal kapcsolatban fogalmazza meg. A hírműsorszám fogalmát az Mttv. 203. § 17. pontja határozza meg: *„időtartamának legalább kilencven százalékában a magyarországi és a nemzetközi közélet aktuális eseményeivel – ide nem értve a közlekedési híreket, az időjárás-jelentést és a sporthíreket – foglalkozó műsorszám.”*

A törvény rendelkezése szerint ezeknek a műsorszámoknak a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről kiegyensúlyozottan kell tájékoztatást adniuk.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, amely a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges megfelelő tájékoztatás megteremtését segíti elő, nem jelenti a szerkesztői szabadság aránytalan korlátozását. Azt ugyanis, hogy mely események tartanak számot a közérdeklődésre, azaz mely eseményekről készül beszámoló az egyes műsorszámokban, kizárólag a szerkesztő, illetve a médiaszolgáltató döntheti el, tehát nem létezik egyes eseményekről való beszámolási kötelezettség, és a kiegyensúlyozott tájékoztatás csak a ténylegesen közzétett tartalmak vonatkozásában vizsgálható.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye alapján a nyilvánosságot érintő ügyekről szóló tájékoztatásnak, híradásnak meg kell jelenítenie a szembenálló nézeteket, tehát egy adott kérdéssel összefüggésben megfogalmazott releváns álláspontokat a közösség számára össze kell gyűjteni és be kell mutatni.

Az Smtv. alapján a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének (összefoglalóan) a közéleti kérdésekkel kapcsolatban, az ilyen híreket, tájékoztatást közzétevő műsorszámokban kell eleget tenni. Arra vonatkozóan nincs jogszabályi rendelkezés, hogy ezek milyen műfajú műsorszámok lehetnek, tehát a jogalkalmazás során a döntő kérdés nem a műsorszám műfaja, hanem a tájékoztatás, a hír közzétételének a megtörténte. Ettől függetlenül annak is van jelentősége, hogy a vizsgált műsorszám milyen módon közelített a témához, annak feldolgozása, bemutatása milyen módon szerepelt benne, ez a körülmény pedig jelen ügy kapcsán is kiemelt szerepet játszik.

Az Smtv. a „demokratikus közvélemény biztosítása érdekében” írja elő a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, vagyis a jogszabály meghatározza a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének alkalmazási körét. Mindezzel összhangban állapította meg a Kúria Kfv.III.37.472/2013/11. számú ítéletében, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem terjed ki valamennyi, a nyilvánosság előtt zajló vitára vagy véleménykülönbségre. A Kúria előbbieken hivatkozott döntése alapján ahhoz, hogy egy adott tájékoztatással kapcsolatban felmerüljön a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége, azaz a szabály alkalmazható legyen, szükséges, hogy a tájékoztatás tárgya, tartalma összefüggésben álljon a demokratikus közvélemény igényeivel, szükségleteivel.

A demokratikus nyilvánosság számára fontos kérdések köre rendkívül szerteágazó, taxatív felsorolásuk még általános jelleggel sem lehetséges. Az Smtv. szerint kiterjed a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége minden, „a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményről, vitatott kérdéssről” szóló tájékoztatásra.

Azaz, nem pusztán a közvetlen „politikai” vonatkozással bíró ügyek tartoznak ide, hanem általában a közéleti kérdések.

Mivel a 2017. június 4-én 17:59:57 órától sugárzott „Tények” című műsorszám az Mttv. 203. § 17. pontjában meghatározott hírműsorszámnak minősül, vele szemben egyértelműen fennáll a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége.

Az Smtv. és az Mttv. vonatkozó szabályai alapján a tájékoztatás kiegyensúlyozottságának vizsgálata során a Médiatanács a hiányolt vélemény tekintetében az egyedi ügy tényállási elemei alapján elsődlegesen az alábbi szempontokat vizsgálja:

- a hiányolt vélemény releváns-e a közzétett tájékoztatás vonatkozásában,
- a hiányolt vélemény érdemben eltérő-e a közzétett álláspontokhoz képest, és
- a hiányolt vélemény megfelelő időben elérhető volt-e a médiaszolgáltató számára.

Amennyiben a Kérelmező által hiányolt álláspont a fenti feltételek bármelyikének nem felel meg, akkor a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye megsértése megállapításának sincs helye. Jogsértés megállapítására tehát csak az említett három feltétel együttes teljesülése esetén van mód, azonban ebben az esetben is vizsgálni szükséges, hogy a kifogásolt műsorszámban egyedi jelleggel, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában valósult-e meg a tájékoztatás.

5. A vélemény releváns volta a közzétett tájékoztatás vonatkozásában

A kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye nem értelmezhető úgy, hogy az alapján a médiaszolgáltatónak minden egyes álláspontot minden műsorszámban meg kell jelenítenie, valamennyi szembenálló nézet bemutatására ugyanis nem minden esetben van lehetőség. Ezt az értelmezést erősíti meg az Alkotmánybíróság az 1/2007. (I. 18.) számú határozatában. A szabályozás célja ugyanis arra irányul, hogy a jogszabályi rendelkezések biztosítsák a közönség számára, hogy közérdekű kérdésekben a releváns vélemények ismeretében alakíthassák ki álláspontjukat.

A közérdeklődésre számot tartó ügyeket érintő médiatartalmak vonatkozásában csupán a konkrét ügghöz, a tárgyalt témához közvetlenül, szervesen kapcsolódó vélemény, különösen annak lényegi mondanivalója tekintetében merülhet fel a kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettségének megsértése. Egy álláspont kifejtése során ugyanis annak képviselője egyéb, a tárgyalt témához nem kapcsolódó – és így a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye vizsgálatának szempontjából relevánsnak nem minősülő – véleményt is megfogalmazhat.

A fentiekre tekintettel tehát mindenekelőtt a kifogással érintett tájékoztatás tárgyának, témájának meghatározása szükséges, ugyanis csak ennek alapján vizsgálható, hogy a kérelmező által megjeleníteni kért álláspont – illetve annak egyes tartalmi elemei – a műsorszámban elhangzottak szempontjából relevánsnak minősül-e. Azaz, amennyiben egy álláspont a műsorszámban közzétett tájékoztatáshoz közvetlenül nem kapcsolódik, a kiegyensúlyozottság vizsgálata szempontjából nem minősülhet relevánsnak, ebből következően egy ilyen vélemény közzétételének hiánya nem vezethet a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének sérelméhez sem.

A tárgyi műsorszámban a 18:33:46 órától közreadott „*Ma van a nemzeti összetartozás napja*” című hírblokk azzal foglalkozott, hogy a nemzeti összetartozás napja alkalmából mit nyilatkozott közleményében a Fidesz frakcióvezetője, illetve sajtótájékoztatója során a másik kormánypárt országgyűlési képviselője. A Médiaszolgáltató röviden ismertette a megemlékezés állami eseményét (a nemzeti lobogó Parlament előtt, katonai tiszteletadás mellett, Áder János köztársasági elnök, Simicskó István honvédelmi miniszter és Benkő Tibor vezérkari főnök részvételével történt felvonása), majd a nemzeti összetartozás napja alkalmából a Fidesz frakcióvezetője által kiadott közleményben foglaltakat, miszerint e nap meghirdetése és a kettős állampolgárságról szóló törvény elfogadása a

2010-ben megalakult Országgyűlés legfontosabb döntése volt, amellyel a Fidesz-KDNP szövetség tanúságot tett a magyar nemzet határokon átívelő összetartozása és a külhoni magyarság iránti felelősségvállalás mellett („*Számunkra a nemzet: a magyarok összessége határainkon innen és túl*”). Végül Hollik István, KDNP-s országgyűlési képviselő sajtótájékoztatóján elhangzottak kerültek ismertetésre, aki szerint a magyarság szegényfalán van a helye azoknak, akik 2010-ben nem álltak ki a magyar nemzet határokon átívelő egysége mellett. Saját hangján ezen személyek között Gyurcsány Ferencet, Botka Lászlót és Vona Gábort említette meg.

A híradást a Médiaszolgáltató – narrátor útján – azzal zárta, hogy a képviselő szerint az ellenzék, a baloldaliak mellett újabban már a jobbkios politikusok is gyalázzák a külhoni magyarságot.

A Médiatanács megállapította, hogy a tárgyi műsorszegmens lényegi mondanivalója a nap állami eseményeinek bemutatásán túl a kormányzó pártok nemzeti összetartozás napjával kapcsolatos nyilatkozatának, véleményének ismertetése volt.

A Kérelmező érdemi álláspontját a kérelemhez mellékelte, a Médiaszolgáltatóhoz eljuttatott kifogásban szereplő sajtóközlemény tartalmazza. E közleményt a Jobbik a kifogásolt híradásban megszólaltatott Hollik István, a KDNP országgyűlési képviselője által a nemzeti összetartozás napja alkalmából tartott sajtótájékoztatón elhangzottak kapcsán fogalmazta meg, miszerint a magyarság szegényfalán van a helye azoknak, akik 2010-ben nem szavazták meg a kettős állampolgárságról szóló törvényt, s – többek között – Vona Gábort, a Jobbik elnökét is említette. E kijelentések a kifogásolt híradásban elhangzottak, amelyre tekintettel a Kérelmező közleményében foglalt véleménye – mely szerint a nemzeti összetartozás napjának alkalmával inkább a kormányzó pártoknak van szégyellnivalója – releváns a közzétett tájékoztatás vonatkozásában, hiszen annak lényegi mondanivalójával szervesen összefügg, figyelemmel arra a tényre is, hogy a beszámolóban szereplő közlemény kifejezetten említette a Kérelmező által képviselt párt elnökét.

A Médiatanács álláspontja szerint továbbá nem helytálló a Médiaszolgáltató nyilatkozatában foglalt azon álláspont, amely szerint – mivel a műsorszám kizárólag a nemzeti összetartozás napjáról és ennek apropóján egy sajtóközlemény, illetve egy sajtótájékoztatón elhangzottak említése által a kettős állampolgárságról szóló törvény megszavazásának jelentőségéről tudósított – a kérelmezői kifogásban hivatkozott közlemény nem közzétett a bemutatott témához köthető és releváns információt, ugyanis a Kérelmező a bemutatott sajtótájékoztatón elhangzott mondanivalóra reagált közleményében, a fentiekben kifejtettek szerint.

6. A hiányolt vélemény eltérő tartalma a közzétett véleményhez képest

Tekintettel arra, hogy az előző pontban foglalt indokok alapján megállapítható, hogy a Kérelmező által hiányolt vélemény releváns a közzétett tájékoztatás vonatkozásában, a Médiatanács azt a kérdést vizsgálta, hogy a hiányolt álláspont, vélemény az adott tájékoztatással kapcsolatban ismertetett nézetektől érdemben eltérő volt-e.

Nem határozható meg absztrakt módon, hogy hány, a témában álláspontját közzétevő félnek és hány eltérő véleménynek kell teret adni a műsorszámában. Amennyiben több szervezet, társadalmi csoport, politikai párt is ugyanazon, vagy nagyban hasonló álláspontot képvisel egy adott ügyben, s azok között érdemi különbségek nem fedezhetők fel, abban az esetben elég csak az egyik ilyen szervezet vagy csoport álláspontját közzétenni. A törvényi szabályozás a különféle véleményeket és azok bemutatását védi a demokratikus közélet kialakítása és a közügyek megvitatásának elősegítése céljából, nem pedig az egyes vélemények megfogalmazóit.

A vonatkozó médiaigazgatási szabályozás alapján a Médiaszolgáltató a kiegyensúlyozott tájékoztatás körében nem köteles egy adott ügyvel kapcsolatban valamennyi létező álláspontot felderíteni, a Médiaszolgáltatónak nem kötelezettsége, hogy minden egyes nyilvánosságra hozott véleményt, azok képviselőivel együtt megjelenítsen. A Médiaszolgáltatónak a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz szükséges – a fentiek szerint az adott hír vonatkozásában releváns, és – egymástól eltérő véleményeket kell bemutatnia, vagy legalább utalni arra, hogy léteznek ilyen, eltérő nézetek. Az egyes véleményeknek, és nem azok képviselőinek kell a médiatartalomban megjeleníteniük, így több, azonos vagy nagyban hasonló vélemény megléte esetén a szerkesztő választhat valamely nézet több képviselője közül, akit az adott műsorszámban szerepeltet, vagy akinek a véleményét maga tolmácsolja.

A Médiatanács megállapítása szerint a Kérelmező által megfogalmazott vélemény – annak lényegi mondanivalója – érdemben eltért a tájékoztatásban ismertetett véleménytől. A Kérelmező azt hangsúlyozta ugyanis, hogy a megjelenített Hollik-féle véleménnyel szemben inkább a kormányzó pártoknak van szégyellnivalója. Ennek igazolásaképpen távolabbi és közelmúltbéli történéseket említett, miszerint

- 1990-ben Orbán Viktor és a Fidesz látványosan kivonult a parlamenti ülésteremből, amikor Trianonra kellett volna emlékezni,
- a kormányzó pártok elutasították a 2020-as év trianoni emlékévvé nyilvánítására vonatkozó idej javaslatot,
- Orbán Viktor miniszterelnök a magyar összetartozás legnemesebb eseményének számító csíksomlyói pünkösdi búcsú helyett a cardiffi BL-döntő díszpáholyát választotta.

Ezek a történések a Kérelmező értelmezése szerint a nemzeti összetartozás napja alapjául szolgáló trianoni eseményeknek, illetve a magyarság összetartozásának a negligálását jelentik.

Ennek értelmében a Médiatanács rögzíti, hogy a Kérelmező közleményében a műsorszegmensben foglaltaktól érdemben eltérő, illetve teljes mértékben ellentétes vélemény volt olvasható.

7. A hiányolt vélemény nyilvánosságra kerülésének időpontja

A rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) kiegyensúlyozott tájékoztatást előíró rendelkezésével összefüggésben a Legfelsőbb Bíróság BH2005. 80. sz. eseti döntésében megállapította, hogy *„híradó műsorszám esetén a műsorszolgáltatónak csak a szerkesztéskor már ismert adatok tekintetében kell eleget tennie a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének.”* Az Rttv.-ben foglalt rendelkezés és a hatályos jogszabályi előírás tartalmának egyezésére tekintettel a Legfelsőbb Bíróság döntésében foglalt jogértelmezés a jelen ügyben is alkalmazandó.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok alapján megállapította, hogy a Médiaszolgáltató számára a kifogással érintett műsorszám szerkesztésekor már kiadásra került, így megismerhető volt a Kérelmező által hiányolt vélemény, illetve megfelelő idő állt rendelkezésére ahhoz, hogy azt a vizsgált műsorszámba szerkessze, hiszen a Hollik István 2017. június 4-én tartott sajtótájékoztatóján elhangzottakra a Jobbik aznap 13:03 órakor kiadott közleményében reagált, míg a sajtótájékoztató elhangzottakról beszámoló műsorszám 17:59:57 órakor kezdődött. A Médiatanács szerint a Jobbik-közlemény és a kifogásolt műsorszám kezdési időpontja között eltelt 5 óra a technikai fejlettségre tekintettel elegendő idő lett volna a hiányolt álláspont műsorba szerkesztéséhez.

A jelen határozat indokolási részének 6. pontjában fentebb megállapításra került, hogy a Médiaszolgáltató a kiegyensúlyozott tájékoztatás körében nem köteles egy adott ügyvel kapcsolatban valamennyi létező álláspontot felderíteni, s nem kötelezettsége, hogy minden egyes nyilvánosságra hozott véleményt, azok képviselőivel együtt megjelenítsen.

A Médiatanács álláspontja szerint azonban a felelős médiaszolgáltatás jegyében az kötelessége, hogy törekedjen annak felderítésére, hogy létezik-e (legalább egy) olyan vélemény, mely ellentétes a közreadott tájékoztatásban elhangzott véleménnyel, különösen olyan esetekben, amikor a műsorszámba szerkesztett álláspontok, állítások egyértelműen beazonosítható személyre, szervezetre vonatkoznak. A Médiatanács megjegyzi, hogy jelen esetben ez a tájékozódásra történő törekvés semmilyen aránytalan nehézséget nem okozott volna a Médiaszolgáltatónak, hiszen akár telefonos úton is megkereshette volna – az elnökének megnevezése okán – a Jobbik illetékesét ez ügyben, vagy akár az MTI honlapjára is ellátogathatott volna. Az itt közzétett, a kifogás részét képező közleményből ugyanis kiderül, hogy a megszólaltatott KDNP-s országgyűlési képviselő és a Jobbik országgyűlési képviselőcsoportja ellentétes véleményt képvisel(-e) a nemzeti összetartozás napja kérdésében.

8. Az egyedi műsorszámon belül vagy a műsorszámok sorozatában megvalósuló kiegyensúlyozott tájékoztatás kérdése

Az 1/2007. (I. 18.) AB határozat rendelkező része alkotmányos követelményként írta elő: *„Az Alkotmánybíróság megállapítja: az Alkotmány 61. § (2) bekezdéséből [a sajtó szabadságának védelméből] fakadó alkotmányos követelmény, hogy a (...) tájékoztatás kiegyensúlyozottságát – a műsor jellegétől függően – az egyes műsorszámon belül, illetve a műsorszámok összességében kell vizsgálni.”*

Az Alkotmánybíróság által korábban meghatározott alkotmányos követelményt az Mttv. 12. § (2) bekezdése rögzíti, mely szerint:

“A tájékoztatás kiegyensúlyozottságát - a műsorszámok jellegétől függően - az egyes műsorszámokon belül, vagy a rendszeresen jelentkező műsorszámok sorozatában kell biztosítani.”

Az Mttv. 12. § (2) bekezdése (hasonlóan a hivatkozott alkotmánybírósági határozathoz) nem azt írja elő, hogy minden egyes műsorszámban szereplő tájékoztatásnak önmagában is kiegyensúlyozottnak kell lennie, ugyanakkor azt sem, hogy minden esetben lehetőséget kell biztosítani a kiegyensúlyozott tájékoztatás műsorszámok sorozatában való megvalósítására. A jogszabályi rendelkezésből megállapítható, hogy léteznek olyan jellegű műsorszámok, amelyeknek önmagukban is kiegyensúlyozottnak kell lenniük, és olyanok, amelyek esetében elég, ha a műsorszámok sorozatában valósul meg a kiegyensúlyozott tájékoztatás. A jogszabályi rendelkezésben szereplő „vagy” szó nem alternatív kötelezettséget jelent, és az azt megelőző szövegrész (a gondolatjelek között szereplő „a műsorszámok jellegétől függően” kitétel, amelyből kiderül, hogy a műsorszámok jellege határozza meg a kötelezettség teljesítésének megfelelő módját) egyértelművé teszi, hogy a műsor jellege határozza meg azt, hogy milyen módon kell eleget tenni a kiegyensúlyozott tájékoztatásnak. A törvényi rendelkezésből következően tehát egyes műsorszám-típusok tekintetében egyedileg, míg más műsorszám-típusok esetében azok sorozatában is vizsgálható a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megvalósulása.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás kötelezettsége a törvényi rendelkezés szerint a „tájékoztató, illetve híreket szolgáltató műsorszámokban” érvényesül. E műsorszámok köre taxatív nem felsorolható, a televíziós és rádiós műfajok gyakori és gyors változásaira is tekintettel. Az Smtv. 13. § alapján levonható az a következtetés, miszerint azon műsorszámok tartoznak ide, amelyek „a közérdeklődésre számot tartó helyi, országos, nemzeti és európai, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről, vitatott kérdésekről” számolnak be, a közönség tájékoztatása céljával.

A vizsgált műsorszám műfaji értelemben „híradó”. A „híradó” azonban nem azonos az Mttv. szerinti „hírműsorzámmal”. A hírműsorzám törvényi fogalma (Mttv. 203. § 17. pont: *„Hírműsorzám: időtartamának legalább kilencven százalékában a magyarországi*

és a nemzetközi közélet aktuális eseményeivel – ide nem értve a közlekedési híreket, az időjárás-jelentést és a sporthíreket – foglalkozó műsorszám”) a kiegyensúlyozott tájékoztatás szempontjából szükséges besoroláshoz túlságosan tág, és olyan jellegű műsorszámokat is magában foglalhat, amelyek tekintetében a Médiaszolgáltató nem feltétlenül köteles minden egyes, egyedi műsorszámban biztosítani a kiegyensúlyozott tájékoztatást.

A Médiatanács megítélése szerint a naponta, jellemzően hétvégén is jelentkező, kizárólag rövid híryananyagokat és bejátszásokat tartalmazó hírműsorszám (hagyományos megnevezéssel: híradó) esetében merülhet fel az egyedi műsorszámra is vonatkozó kiegyensúlyozott tájékoztatási kötelezettség. E műsorszámok elhatárolhatók az akár ugyanúgy naponta jelentkező, és elsősorban szintén a közönség tájékoztatását célzó más műsorszámoktól (pl. magazinműsorok, háttérműsorok).

A napi „híradó” (amely akár naponta többször, több kiadásban is megjelenhet a műsorfolyamban) jellegénél fogva olyan műsorszám, amelytől egyedi esetben is megkövetelhető a kiegyensúlyozott tájékoztatás. Egyfelől, a napi híradó általában olyan aktualitásokat tartalmaz, amelyek az adott napon történtek, és amelyek egy másnapi műsorszámban már nem aktuálisak, „érdekesek” a közönség számára, másfelől a műsorszám hagyományos szerkesztési módja szerint egy adott, bemutatott ügyről többféle álláspont megfogalmazására, megjelenítésére nyílik mód. Az adott napon történtek kiegyensúlyozott bemutatása egyszerre, egyidejűleg szükséges, mert ez szolgálja a közvélemény érdekeit, egy másik napon azonos ügyben közzétett eltérő vélemény már szükségszerűen csekélyebb eséllyel indul „a vélemények versenyében”, mint a korábban közzétettek. Ugyanakkor, tekintettel kell lenni a közönség médiafogyasztási szokásaira is; például a közönségtől nem várható el, hogy egy adott napon több „híradót” – akár egyazon médiaszolgáltató több hasonló jellegű műsorszámát – is figyelemmel kísérjen, tehát e műsorszámokban közzétett tájékoztatásoknak emiatt is önmagukban kiegyensúlyozottnak kell lenniük.

Megállapítható, hogy az eljárásban vizsgált műsorszám olyan hírműsorszámnak tekinthető, amely tekintetében a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye az egyedi műsorszámra vonatkozóan előírt kötelezettség, így a műsorszám sorozatában korábban vagy később közzétett műsorszámok vizsgálata nem képezte a hatósági eljárás tárgyát. A korábbi, illetve későbbi műsorok vizsgálatának mellőzését az is indokolta, hogy a Médiaszolgáltató nyilatkozatában kifejtett álláspontja szerint a Kérelmező kifogása nem volt megalapozott, ezért annak közzétételét egyáltalán nem találta – a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének megvalósulása szempontjából – indokoltnak és szükségesnek.

A Médiatanács a fentiekre tekintettel megállapította, hogy a Médiaszolgáltató azáltal, hogy a kifogással érintett műsorszámában nem tette közzé a Kérelmező ellentétes véleményét, megsértette az Smtv. 13. §-ában foglalt kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, azaz a kérelem megalapozott.

A fentiekre tekintettel a Médiatanács az Mttv. 182. § u) pontjában és a 181. § (1) bekezdésében foglalt hatósági hatáskörében a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, azaz az Mttv. 181. § (5) bekezdése alapján vagylagos módon kötelezte a Médiaszolgáltatót.

Az Mttv. 181. § (5) bekezdése szerint:

„Amennyiben a Hatóság döntése szerint a médiaszolgáltató megsértette a tájékoztatás kiegyensúlyozottságát, a médiaszolgáltató a Hatóság által megjelölt időpontban és módon - a Hatóság döntésében foglaltaknak megfelelően - értékelő magyarázat nélkül köteles a Hatóság döntését vagy a döntésben meghatározott közleményt közzétenni, vagy lehetőséget adni a kérelmezőnek az álláspontja megjelenítésére.”

Az eljárás során a Ket. 153. §-ában foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel. A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdése da) alpontjában, valamint az Mttv. 163. § (1) bekezdésében és a 181. § (8) bekezdésében foglalt rendelkezéseken alapul. A halasztó hatály kérdését az Mttv. 163. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezés rendezi. A tárgyalás tartására vonatkozó kérelemről szóló tájékoztatást a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 338. § (1) és (2) bekezdése tartalmazza. A jogi képviselővel eljáró fél, valamint a belföldi székhellyel rendelkező gazdálkodó szervezet a Pp. 340/B. §-a és 397/I. § (2) bekezdés b) pontja alapján elektronikusan (ürlapbenyújtás támogatási szolgáltatás igénybevételével) nyújthatja be a keresetlevelet a Médiatanácsnál.

Budapest, 2017. július 25.